

Y CYFANSODDIAD ADRAN 13 CYFRIFOLDEB AM SWYDDOGAETHAU – CRYNODEB

Diben yr Adran hon o'r Cyfansoddiad yw nodi pwy sy'n gyfrifol am wneud y penderfyniadau amrywiol yn y Cyngor.

13.1 Pwy Gaiff Wneud Penderfyniadau?

O dan y cyfansoddiad hwn, ceir nifer o wahanol benderfynwyr:

- 13.1.1 y Cyngor Llawn;
- 13.1.2 un o Bwyllgorau neu Is-bwyllgorau'r Cyngor;
- 13.1.3 yr Arweinydd;
- 13.1.4 y Bwrdd Gweithredol;
- 13.1.5 un o Bwyllgorau y Bwrdd Gweithredol;
- 13.1.6 Aelod unigol o'r Bwrdd Gweithredol;
- 13.1.7 Cyd-bwyllgor;
- 13.1.8 Swyddog.

Bydd y Cyngor yn cyhoeddi cofnod o ba unigolyn sy'n gyfrifol am fathau penodol o benderfyniadau, ac yn cadw'r cofnod hwnnw'n gyfredol. Amlinellir y cofnod hwn yn Adran 13 y Cyfansoddiad hwn.

13.2 Egwyddorion Gwneud Penderfyniadau

Gwneir holl benderfyniadau'r Cyngor yn unol â'r egwyddorion canlynol:

- 13.2.1 yn gyfatebol (h.y. mae'n rhaid i'r weithred fod yn gymesur â'r canlyniad a ddymunir);
- 13.2.2 ystyriaeth briodol a derbyn cyngor proffesiynol gan Swyddogion;
- 13.2.3 parch at hawliau dynol;
- 13.2.4 rhagdybiaeth o blaid didwylledd;
- 13.2.5 eglurder o ran nodau a chanlyniadau a ddymunir;
- 13.2.6 ystyried unrhyw ddewisiadau eraill; a
- 13.2.7 rhoi a chofnodi rhesymau dros y penderfyniad a chofnodi'r rhesymau hynny yn briodol.

13.3 Mae swyddogaethau'n dod o dan y categorïau canlynol:

- 13.3.1 Swyddogaethau'r Cyngor Llawn
Y Cyngor yw'r prif gorff gwneud penderfyniadau a chaiff, gyda rhai eithriadau, arfer unrhyw un o'r swyddogaethau a roddwyd i'r Cyngor o dan y Gyfraith. Caiff hefyd ddirprwyo llawer o'r swyddogaethau hynny i Bwyllgor, Is-bwyllgor neu Swyddog. Amlinellir swyddogaethau'r Cyngor Llawn yn Adran 4.
- 13.3.2 Swyddogaethau Anweithredol
Swyddogaethau yw'r rhain nad ydynt, o dan y gyfraith, yn gyfrifoldeb y Bwrdd Gweithredol o bosibl. Mewn rhai achosion, dim ond cyfarfod o'r Cyngor Llawn gaiff wneud y penderfyniad. Mewn

achosion eraill, caiff y Cyngor ddirprwyo'r cyfrifoldeb am wneud y penderfyniad i Bwyllgor neu Swyddog.

- 13.3.3 Swyddogaethau "Dewis Lleol"
Ceir rhai swyddogaethau y caiff y Cyngor eu trin fel petaent yn gyfrifoldeb y Bwrdd Gweithredol (yn gyfan gwbl neu'n rhannol) neu fel petaent yn anweithredol, yn ôl ei ddoethineb.
- 13.3.4 Swyddogaethau Gweithredol
Mae'r holl swyddogaethau eraill yn Swyddogaethau Gweithredol.
- 13.3.5 Dyranriad Cyfrifoldeb am Swyddogaethau
Mae adran 13 Deddf Llywodraeth Leol 2000 yn darparu bod holl swyddogaethau'r Awdurdod yn swyddogaethau'r Bwrdd Gweithredol ac eithrio i'r graddau y cânt eu cadw i'r Cyngor Llawn o dan y Ddeddf Llywodraeth Leol 2000, unrhyw ddeddfwriaeth arall neu reoliadau a wnaethpwyd o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2000. Mae'r Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Trefniadau Gweithrediaeth)(Swyddogaethau a Chyfrifoldebau)(Cymru) 2007 yn diffinio'r swyddogaethau hynny.
ae rhan yma o'r Cyfansoddiad yn nodi'r cyfrifoldebau amrywiol am swyddogaethau'r Cyngor ac mae wedi gosod mewn ffurf tabl ategol i'r adran hwn fel y ganlyn:

Tabl 1

Swyddogaethau sydd o "ddewis lleol" (hynny ydi, gallant, ond does dim rhaid iddynt, fod yn gyfrifoldeb y Gweithrediaeth)

Tabl 2

Swyddogaethau na allant fod yn gyfrifoldeb y Gweithrediaeth i'w weithredu.

Tabl 3

Y swyddogaethau hynny sy'n cael eu rhannu rhwng y Gweithrediaeth a'r Cyngor Llawn yn dibynnu ar yr amgylchiadau.

Tabl 4

Y swyddogaethau hynny sy'n gyfrifoldeb un o Bwyllgorau'r Cyngor.

Tabl 5

Y swyddogaethau hynny sy'n gyfrifoldeb y Bwrdd Gweithredol. Y Cynllun Dirprwyo i Aelodau'r Bwrdd Gweithredol.

Tabl 6

Y Cynllun Dirprwyo i Swyddogion.

13.4 Cyrff Eraill

13.4.1 Cyrff Cyngori

Gall y Cyngor a/neu'r Arweinydd hefyd sefydlu Pwyllgorau Cyngori a Chyd-bwyllgorau Cyngori.

13.4.2 Pwyllgorau Craffu

Mae Pwyllgorau Craffu yn gyfrifol am y swyddogaeth trosolwg a chraffu. Ni allant arfer swyddogaethau eraill a gwneud penderfyniadau.

13.4.3 Dirprwyo i Swyddogion

Mae dirprwyo i Swyddogion wedi'i gynnwys yn yr Adran hon o'r Cyfansoddiad hefyd.

13.5 Pwy sy'n Penderfynu – Swyddogaethau Anweithredol?

13.5.1 Caiff y Cyngor benderfynu p'un ai dirprwyo Swyddogaethau Anweithredol i bwyllgor, is-bwyllgor, Swyddog dirprwyedig neu gyd-bwyllgor ai peidio.

13.5.2 Lle y dirprwywyd Swyddogaeth Anweithredol i bwyllgor, caiff y pwyllgor ddirprwyo ymhellach i is-bwyllgor neu Swyddog dirprwyedig.

13.5.3 Lle y dirprwywyd Swyddogaeth Anweithredol i is-bwyllgor, caiff yr is-bwyllgor ddirprwyo ymhellach i Swyddog dirprwyedig.

13.6 Pwy sy'n Penderfynu – Swyddogaethau Gweithredol?

Caiff yr Arweinydd a'r Bwrdd Gweithredol benderfynu p'un ai dirprwyo Swyddogaethau Gweithredol i un o bwyllgorau'r Bwrdd Gweithredol, Aelod unigol o'r Bwrdd Gweithredol, Swyddog dirprwyedig neu gyd-bwyllgor.

13.7 Dileu Pwerau Dirprwyedig

13.7.1 Pan fydd swyddogaeth wedi'i dirprwyo, caiff y corff a ddirprwyodd y swyddogaeth ei thynnu'n ôl yn gyffredinol neu mewn unrhyw achos penodol, a chaiff arfer y swyddogaeth ei hun.

13.7.2 Pan fydd swyddogaeth wedi'i dirprwyo, nid yw'n ofynnol i'r penderfynwr arfer y pŵer a ddirprwywyd a chaiff atgyfeirio unrhyw fater penodol i'r corff a ddirprwyodd y pŵer neu unrhyw gorff arall sydd â'r pŵer i arfer y swyddogaeth.

13.8 Pwy Gaiff Arfer Pwerau Swyddog Dirprwyedig?

Pan fydd swyddogaeth wedi'i dirprwyo i Swyddog(ion) ("Swyddog(ion) dirprwyedig"), ceir gwneud y penderfyniad yn enw (ond nid o reidrwydd yn bersonol gan) y cyfryw Swyddog(ion) dirprwyedig yn unol â threfniadau a wneir o bryd i'w gilydd gan y cyfryw Swyddog(ion) dirprwyedig at y diben hwn. Gall y Swyddog sydd â phwerau dirprwyedig ddirprwyo i drydydd parti dim

ond os rhoddir pwerau i'r Swyddog hwnnw "ddirprwyo" o ran gwneud y penderfyniad hwnnw.